

674), שיכלול 350 מיליון תושבים וישתרע מסינקיאנג, שבסין, ועד אמריקה הדרומית, כולל הודו, חלקים מרוסיה והמזרח התיכון. איחוד זה יהווה למעשה, כוח שלישי שאם ריקה ורוסיה לא יוכלו להשתלט עליו.

בתוך האיחוד, תהיה גם מדינת ישראל הגדולה, שתכלול את כל יהודי העולם, ואשר בירתה תהיה עזה. בראש האיחוד יעמדו סיר דוד בן-גוריון, דוד (המגביה המאוחדת) מונטור, עמנואל שינול מבריס ניה, אנה סאוקר מרומניה, כגנוביץ מברית המועצות ומר לואיס גולדוויץ מאמריקה. בראש הכוחות המזוינים: גלאב באר שא וגנרל יגאל ידין.

אני נשוי לנסיכה מרגרט-רוז מיום 12.5.50, אך משום-מה, היא לא נענתה למכתבי. וגם כשביקשתי ראיין עם לורד הלם (נציג בריטניה בישראל), נתבקשתי קודם להגיש את הזמנתי בכתיב, ואחר כך נאמר לי, כי הוא לא יוכל לראותני. כנראה היה עסוק בסדרים דחופים לרגל חג המולד.

לכן, פנה קסטלן עתה לשרות השדירה, בבקשה שיקציבו לו עשר או חמש-עשרה דקות בתוכניתם, כדי לאפשר לו להשמיע את דבריו ישר באוני העולם (מרוסיה ועד אוסטרליה).

תכנית היא הזדמנות חד-פעמית, ורק אני יכול להציע אותה. יודרו נא העם לקבלה עוד היום, ואל יתכה למחר, כי זה יהיה, אולי, מאוחר מדי...

ההחזרות

הילד נקרא, "איר"

כששיחררו האנגלים ממאסר, בקיץ 1940, את אברהם ("איר") שטרן ואת ארי בעת חבריו, אנשי מפקדת הארגון הצבאי-

היינץ קסטלן, "נשוי" בשרות הוד מלכות

הלאומי, ידעו מן הסתם, את אשר עשו. המנהיגים המשוחררים תקפו מיד את מפקד הארגון, דויד (בחז) רויאל, על הפסיקן את פעולות המחתרת בארץ עם סרוך בל-חמת העולם, בהתאם לפקודות זאב ז'בוטינסקי, הם דרשו להכריז על הבריטים, כעל האויב העיקרי של העם היהודי, לקבל עזרה מכל מי שמוכן לעזור למלחמה בבריטים; אפילו מידי האיטלקים (שהיו אותה שעה ניטרליים להלכה, אך התכוננו להצטרף להתקפה הנאצית על צרפת).

רויאל סרב, טען שאין מקום למלחמה בבריטים, שעה שאלה לוחמים בנאצים. הוא התפטר מן הפיקוד, אך חזר לתפקידו. לפי דרישתו הטלגרפית של ז'בוטינסקי, התוצאה היתה הפילוג הגדול. רוב אנשי ביתר

מכל עבר, נוגע אל הלב היה לחוות באת דים מאנשי הצוות, שהיו על החוף בשעת המקרה — וחזרו כולם אל חבריהם, ואל "קדמה" שלהם המוצפת מים...

שיעור הנוק, שנגרם ב"קדמה", וכן לסחורות ולמכונות, שהיו במחסניה — לא נאמד עדיין. אין ספק, כי הנוק יחד עם דמי ההפסד של הוצאת האניה ממחזור ההסל לגות והכספים, שישולמו (בדוחיים) במב-דוק היבש — יעלו לסכום הגון מאד.

המכונות לא תפסו. — "מי אשם?" שואלים כמובן הכל. "על מנהלת הנמל האחורית לתקלת "קדמה"! טוענים חוגים מסוימים ומציינים, כי תשומת לב מנהלת הנמל הופנתה לא פעם לעובדה, ששברי "פטריה", הצפים בפתח הנמל, עלולים לגרום נזקים המורים לספינות.

מנהלת הנמל טוענת, כי לא נמצאה חברה בארץ ובחול, שתסכים לקבל על עצמה את עבודת סילוק שרידי "פטריה" — אין זה משתלם מבחינה כספית. רק בחודש האחרון — הגיעה מנהלת הנמל להסכם עם החברה האמריקאית — העתידה לסלל בבנין נמל הקישון — וזו תיאלץ גם לקבל את "העוקץ" ולסלק את שרידי "פטריה".

"הנוט אשם!" אומרים אחרים. היה עליו להיזהר, שכן ידע על הימצאות השבר רים בסביבה, והוא איש ים ידוע, חתיק, המכיר היטב את הנמל היה צריך לקחת עובדה זו בחשבון.

"הנוט בסדר גמור!" סחים אנשי ספינות. "הוא נתן פקודה להאיט את המהירות, ובחדר המכונות הכפילו דווקא את כמות הקיטור..."

המצדדים בזכות מכונאי האניה מספ-רים, כי אלה מלאו את ההוראה, אך המכונאי לא "תפסו" משום מה.

בינתיים, התקדם צי ישראל הצעיר בחדשים האחרונים בצעדי ענק אחר רה. ("אתרוג" לקתה במכונותיה, "מאיר דינור" נשרפה בחלקה, ו"קדמה" — גם צעה קשה). נפטון אל הים — חלה בש"פעת! אומרים הימאים ועולים בהיסוס על ספינותיהם...

תועלת אחת היתה ל"קדמה" השבורה: היא שימשה גשר מיוחד במינו, בין התע-שיתנים וההסתדרות, במלחמת המכתח, מפעל המהכת הפרטי "קירשטיין גרינשפון" הוזעק ע"י ההסתדרות להצלת האניה — ולאחר קבלת היתר מאריה שנקר, הצטרפו פועלי מפעל זה — לעבודת ההצלה.

דרכי חיים

חודרנות חד-פעמית

הפקיד האחראי על משמרת הלילה, במברקת זל-אביב, הביט בסקרנות באיש, שישב ליד שלחן וכחב. השעה היתה שתיים לפנות בוקר והאיש, גבוה, רוה, בעל זקן בלוני ולבוש מדי חקי מקומטים, מילא כבר מוקס שלם של טפסימברק בכתיב צפוף. "אם ישלח מברק כזה", הרהר הפקיד, "זה יעלה לו כמה מאות לירות..."

אולם האיש לא שלח את המברק. אחרי סימו את הכתיבה, הכניס את הטפסים במעטפה, ובאותיות גדולות, כאנגלית, רשם את כתובתו של עורך-דין ידוע. במקום להדביק בול, הוא רשם: בשרות הוד מלכותי, היינץ קסטלן.

במברק הארוך, תוזר קסטלן על תכניתו לאיחוד אנגלו-אסיאתי-אפריקאי (העולם הזה

הגלים, עבר את האניה וזעזע חזק וזרם מים פרץ בפירצה רחבה, למחסן 2, שבתחתית האניה.

על "קדמה" היו אותה שעה רק מעטים מאנשי הצוות, אולם אלה לא אבדו את קור רוחם. בעת שהנוט הפנה את האניה, המלאה מים עד מתציתה, לעבר החוף, הצליחו לסגור את הדלתות המפרידות בין החלקה למחלקה. חדר המכונות פעל גם

האניה "קדמה" וסירת האמודאים

במזל מחובר

כסדרו. יהודים, המכונות, והמדחפים לא ניוקו.

"קדמה" נגררה בכוחות עצמה, עד מרחק 200 מטר מחוף "שמן", שם רדודים המים ואין נשקפת סכנת טביעה לאניה. פצועה ורסוקה נחה "קדמה" על צידה הימני, כשמי הים מלחכים את אשבי הנוכחית העגולים של מחסניה...

פנצ'ר-קרויצר. לאחר חקירה קצרה הוברר, כי פסי ברזל, משרידי אניה המע-פילים "פטריה", הצפים בנמל, פגעו בהל-קה התחתון של "קדמה" וגרמו לבקע באורך של 7 מטר וברוחב של כ-20 ס"מ. לחץ שרידי "פטריה" היה כוח חזק, עד כי בקע ושבד כליל את לוחות הברזל, שבתחתית "קדמה", שעביים מגיע ל-2 ס"מ.

אמודאי חברת "עוגן", שצוללו בלי הרף אל תחתית האניה, כדי לקבוע את מידת הנוק — קבעו, כי בתחילה יש צורך לסתום את הפרצות בעץ לבן. אחרי שאיבת המים, יסתמו החורים ב"צימנט בוקסיט" — סחימת מלט מיוחדת, שתאם שר את הובלת "קדמה" למבדוק יבש (דריי דיק) באיטליה.

דאס איז אונזר פנצ'ר קרויצר! ("זוהי סירת הפנצ'רים שלנו!") אמר אחד מהסועלים, כולו נוטף מים, שעה שסייע בהתקנת אחת המשאבות על סיפון האניה.

סביבת האניה נראתה כשדה קרב ימי. גוררות, סירות קטנות, וזוברות כבאים הקי-פו את "קדמה" מכל צד. חבלים עבותים נמתחו, קורות עץ ומשאבות החלו לטרטר

(המשך "במד'נה" ממעמד 6) ליטו לשכות המסחר בארץ אם הסוכנות היהודית והנהלת האוניברסיטה העברית רואות רק בסקטור ההסתדרותי גוף מתאים למסור לו את הזמנותיהם, ילכו גם לבקש כספים רק אצל הסקטור הקואופרטיבי. האוניברסיטה העברית מביאות סתורה בכ-ספים, שהן אוספות בחו"ל, ורישות לשכות המסחר, לשתף את חבריהן בקניות אלה,

לא נתנו את התוצאות הדרושות. בימים האחרונים, קבלו לשכות המסחר ידיעות מאת סוכניהן בבליה, שהזמנות בסכום מאות אלפי לירות, לביצוע קניות, נמסרו שוב למשמיר המרכזי.

לשכות המסחר בארץ הודיעו בכתיב לסוכנות היהודית ולהנהלת האוניברסיטה: "לשכות המסחר אינן רואות כל אפשרות להשלים עם שיטה זו, ולא תראינה דרך אחרת לעצמן, אלא להתריע בכל מקום ובכל הזדמנות ומעל כל במה צבורית ועתונאית על העלל המשוע, הנגרם לציבור האזרחי, וזאת ללא כל התחשבות בנוק הספסי והמוסרי שייגרם למגביות".

הים

נפשו חלה בשבעת

— אבא, אניה טובעת בנמל! צעק זאטוט מעל אחת המרפסות, בשעות המוקדמות של השבוע, שעה שבנמל חיפה החלו מים רבים מצוימים את חלקה התחתון של "קדמה". התושבים, שהשכימו קום ועלו אל הגגות, ראו את "הטכסי" של הים התיכון, שהשיגה בחדשים האחרונים שיא במהירות, שקועה עמוק במים, וגוטה צידה הימני נזמה היה, כי אבדה כל תקווה...

התקלה אירעה בשעה 6.45 בבוקר. "קדמה" התרסקה מהרציף הראשי, בכיוון שובר הגלים, על מנת לפנות מקום ל"לה-נרדיה" (תיירים) ול"גלילה" (עולים מצפון אפריקה). במרחק כמה מאות מטרים משובר

אחכונת רהפלגה

